

NATUR

GRIEG *og* LANGGAARD

Rued Langaard Festival i Ribe

5.-8. september 2019

LANGGAARDFESTIVAL.DK

Program

Torsdag d. 5. september

Peer Gynt. Åbningskoncert
16.30 Parken ved indgangen til Sct.
Catharinæ Kirke. Gratis
Åbningstale v. May-Britt Andrea
Andersen, formand for Esbjerg
Kommunes Kultur- & Fritidsudvalg

Messingblæserkvartet fra Det Jyske
Musikkonservatorium og Esbjerg
Ensemble med Dénise Beck, sopran,
Andrea Pellegrini, mezzosopran,
Frederik Rolin, baryton, Nils Økland,
hardangerfele, Ribes Drengekor, Ribe
Mandskor og Festivalkoret. Dirigent:
Henrik Vagn Christensen

Edvard Grieg kort
19.00 Langgaard Salen i
Kannikegården
Entré 30 kr., gratis ved forkøbt billet til
den efterfølgende koncert
Foredrag ved Katrine Ganer Skaug

G-mol balladen
20.00 Sct. Catharinæ. Entré 180 kr.
Pål Eide, klaver og Nils Økland,
hardangerfele

Langgaard Lounge
22.30. Det Gamle Rådhus
Køb af egne drikkevarer

Fredag d. 6. september

På fjeldet
11.40 – 12.15. Ribe Katedralskole.
Gratis
Koncert RAMA Strings fra Det Jyske
Musikkonservatorium i
Aarhus/Aalborg
Dirigent: Henrik Brendstrup

Thelma
15.00 Langgaard Salen. Entré 50 kr.
Joachim Trier: *Thelma* (2017)

19.00 Langgaard Salen. Entré 30 kr.,
gratis ved forkøbt billet til den
efterfølgende koncert
Intro til *Sinfonia interna* ved Jens Cor-
nelius.

Sinfonia interna - Sfærernes Musik
20.00 Domkirken. Entré 250 kr.
Dénise Beck, sopran, Andrea Pellegrini,
mezzosopran, David Danholt, tenor,
Vor Frelzers Kirkes Kor, Sønderjyllands
Symfoniorkester, studerende fra Det
Jyske Musikkonservatorium (fjern-
orkester i *Sfærernes Musik*).
Dirigent: Tabita Berglund

Krist Klagen I
22.00 Domkirkepladsen ved
Kannikegården. Gratis
Niels Lyhne Løkkegaard: *Krist Klagen*
24 timer. Uropførelse.

Langgaard Lounge
22.30 Det Gamle Rådhus
Køb af egne drikkevarer

Lørdag d. 7. september

Morgenstemning. Entré 150 kr.
11.00 Sct. Catharinæ Kirke
Dorota Anderszewska, violin og Amalie
Malling, klaver.

Krist Klangen II og Hvad est du dog
skjøn
14.30 Domkirken. Entré 150 kr.
Concert Clemens dirigeret af Carsten
Seyer-Hansen, Niels Lyhne Løkkegaard
m. fl.

Haugtussa.
20.00 Sct. Catharinæ Kirke. Entré 180 kr.
Signe Asmussen, sopran, Berit
Johansen Tange, klaver

Krist Klangen III og Upaaagtede
Morgenstjerner
22.00 Domkirken. Entré 100 kr.
Bjarke Mogensen, accordeon, Vor
Frelser Kirkes.
Dirigent: Mikkel Andreassen

Søndag d. 8. september

Højmesse i Domkirken
10.00. Gratis

Natur og vejr i Langgaards musik
13.00 Langgaard Salen. Entré 50 kr.
Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen.

Rosengaardsspil
15.00 Sct. Catharinæ Kirke. Entré 180 kr.
Nightingale String Quartet.

Venligst ingen fotografering
under koncerterne.

Følg i stedet festivalen på
www.facebook.com/langgaardfestival

Billetter:

Resterende billetter kan købes ved indgangen 30 minutter før hver koncert.

I Domkirken modtages betalingskort, Mobilepay og kontanter.

I Sct. Catharinæ Kirke og i Kannikegården modtages Mobilepay og kontanter.

Partoutkort giver ret til gratis medlemskab af Rued Langgaard Selskabet i et år for personer, der ikke er medlemmer i forvejen. Kontakt Birgitte Ebert på beb@km.dk.

Partoutkort til festivalen giver gratis adgang til Ribe Kunstmuseum i festivaldagene.

Kunstnergruppen Kobling udstiller i Klostergården ved Sct. Catharinæ Kirke og i ruinen ved Kannikegården under festivalen. Gruppen består af billedkunstnerne Marianne Steenholdt Bork, Margit Enggaard Poulsen, Lars Waldemar og Jørgen Printz Steinicke, og de udstiller med inspiration i Rued Langgaards *Sfærernes Musik*.

Adresser:

Ribe Domkirke, Torvet 15, 6760 Ribe

Sct. Catharinæ Kirke, Sct. Catharinæ Plads 4

Ribe Katedralskole, Puggaardsgade 22

Langgaard Salen, Kannikegården, Torvet 15

Det Gamle Rådhus, Von Stöckens Plads

Festivalen i DR P2:

6. september kl. 20.00 sendes orkesterkoncerten direkte

9. september kl. 19.20 sendes koncerten med Pål Eide og Nils Økland-koncerten + uddrag af korkoncerten med Concert Clemens

11. september kl. 21.30 sendes flere uddrag af korkoncerten

Konserterne kan genhøres på dr.dk/P2koncerten.

Mediepartner:

Hjertelig tak til

Knud Højgaards Fond
- GRUNDLÆGT 1944 -

Langgaard-Fonden

STATENS KUNSTFOND

William Demant Fonden

TOYOTA · FONDEN

SCT. CATHARINÆ
KIRKE

Der er noget i baglås som ingen forstår!

7. april 1905 er en skæringsdato i forholdet mellem Edvard Grieg og Rued Langgaard. Denne dag debuterede den 11-årige Rued Langgaard som organist i Marmorkirken i København, og Edvard Grieg, der var ven af familien, var til stede. Den 50 år ældre Grieg var imponeret. Samme aften skriver han et brev til Langgaards mor:

”Netop hjemkommen fra Koncerten i Frederikskirken iler jeg med at udtale min forbavselse og Glæde over Deres unge Søns Orgelspil som over det ægte Talent, al den sunde og gode Musik, der lever og aander i alt, hvad han præsenterer. Hans fri Improvisation røber stor kunstnerisk og instrumental Sans. Hans udførelse af mit Yndlingsstykke, Frescobaldis Passacaglia, imponerer mig fuldstændigt! Hvad det nu synes mig at komme an paa er, at Gutten ikke overarbejder sig, men faar udviklet sig gradvis og naturligt.”

Det sidste kom det til at knibe med, for Rued Langgaard var opslugt af musik, og hans forældre havde en forestilling om, at deres søn med sine toner skulle skabe en musikkens mission, der var rig på den ånd, som de savnede i samtiden. Godt to år efter døde Grieg kun 64 år gammel, og de to komponister, født med et halvt århundredes mellemrum, nåede ikke for alvor at lære hinanden at kende. Men nu mødes de i musikken ved årets Rued Langgaard Festival, for de er kunstneriske åndsfæller.

De er begge rundet af romantikken. Musikkens følelsesmæssige indhold og det sjælelige spillede en hovedrolle for både Grieg og Langgaard, og det kommer i allerhøjeste grad til udtryk i deres forhold til naturen. Paradoksalt nok har Grieg, der er vokset op i Bergen med direkte adgang til en vild og smuk natur, skrevet nogle af sine mest beåndede naturbeskrivelser i Danmark, hvor han opholdt sig en stor del af livet, og hvor han i august 1865 var på en 10-dages rundrejse i Nordsjælland med danske venner. Her nåede han den 7. august frem til Nakkehoved ved Gilleleje, hvor der er fri udsigt til det svenske fastland:

”I Begyndelsen optog Kullen, der mørk og blaa hævede sig i det Fjerne, min hele Interesse, men ved Havets Opvaagnen tog Tankerne et andet Løb. Hvor føler man Guds Storhed mere end i Havets Brusen? Man er i et Øieblik som hiint, et afmægtigt Intet, der kun med Taknemlighed tør paakalde den Fader, hvis Almagt gjorde disse Undere! Og hvor skjøndt, at han har udrustet sine Skabninger med Evner, ved hvilke de ikke alene kunne opfatte og nyde, men endog selv i Kunsten skabe Værker der ere en Gjengklang af de Følelser om Guds Storhed, som ere nedlagte i Menneskets Bryst.”

Grieg, der ellers ikke var religiøst anlagt, bliver her som 22-årig slået af synet af det oprørte Kattegat, og det står klart for ham, at netop i kunsten kan vi mennesker komme tæt på det guddommelige og naturen, når den er mest magisk og storladet. Nogle årtier senere gør en purung Langgaard nogle lignende erfaringer på den anden side af Kattegat på netop Kullen, hvor han finder inspiration til sin store *Symfoni nr. 1 Klippepastoraler*. Den timelange symfoni er en veritabel bjergbestigning, og Langgaard beskriver her, hvordan første sats ”Havbrænding og Solblink” tager sit udgangspunkt i vandkanten:

”Ved Bjergets Fod skummer Havbrændingen brølende mod Klipperne. Menneskesjælen stræber ud over Brændingen for at skue Morgenrøden og det forjættede Land.”

Netop den højthvævede og til tider mystiske nordiske natur spillede en særlig rolle for Grieg og Langgaard, og selvom Langgaard aldrig var i Norge, var han tiltrukket af de norske fjeldegne. Det kommer til udtryk i de mange sange, som Langgaard har skrevet til tekster af norske digtere. For eksempel *Lokkende Toner* om fuglen, der ved sommertid lokker en ensom vandrør væk fra kendte egne og ind i den dunkle granskov på spring efter kærlighed.

I andre tilfælde er naturens kraft noget, der spirer frem i menneskets indre. Det opleves i høj grad i Henrik Ibsens dramaer, som både Grieg og Langgaard var optaget af. I sin musik til *Peer Gynt* har Grieg på magisk vis beskrevet eventyreren Peer, der giver sig sin egen natur i vold, og først til sidst i livet falder til ro i kærligheden til Solveig, der har et hjerte af guld. For Langgaard spillede *Fruen fra Havet* en særlig rolle. Her møder vi kvinden Ellida, der føler sig fremmed blandt mennesker og drages mod havet i håb om at opleve en lykke og fuldkommenhed, som ikke er mulig blandt de folk, hun omgås i en lille norsk fjordby.

I særlige tilfælde mødes den indre og ydre natur på forunderlig vis. Det er tilfældet i Langgaards *Sinfonia interna* og *Sferernes Musik*, hvor drømmebilleder og natursyner fra det store hav og det ydre rum går i ét. Og i Griegs *Haugtussa* til tekster af Arne Garborg oplever vi igennem kvinden Veslemøy naturmystik, hvor indre stemninger og naturbeskrivelser smelter sammen til et hele.

Andre gange bliver naturen snarere et symbol på en indre tilstand. Det er tilfældet i Langgaards *Rosengårdsviser*, hvor roserne – der åbner og lukker sig bag muren uden at nogle har set dem – bliver et billede på en kærlighed, der aldrig realiseres. Hermed kommer vi også helt tæt på en central tabsoplevelse, som fulgte Langgaard hele livet, og som er kilde til mange af hans værker, hvor mindet om kvinden han ikke fik – Dora – går igen i musikken.

Grieg blev derimod gift med den kvinde han elskede – Nina – og de var gift i 50 år frem til Edwards død i 1907. Men dermed ikke sagt at Grieg var lykkelig. Han var i

perioder ramt af depressioner, og han havde en svær kunstnernatur, hvor hans arbejde med musikken ofte blev på bekostning af hensynet til Nina. Griegs usikkerhed på sig selv og kampen for at slå sig igennem på trods, kommer især til udtryk i *Ballade i g-mol* og *Strygekvartet nr. 1*. I begge værker er det som at følge en indre kamp, og i begge tilfælde har Grieg den norske folkemusik med. Mest tydeligt i Balladen, der bygger på en sørgmodig fjeldmelodi. Naturen og den norske folkesjæl spiller med i disse værker, der er nogle af Griegs mest personlige.

Rued Langgaard holdt ligesom Edvard Grieg fast i romantikkens idealer, men i Langgaards tilfælde var det sin sag i første halvdel af det 20. århundrede, der bød på to verdenskrige, en øget sekularisering og helt andre musikalske idealer, der ønskede at bryde med fortiden. I sin kamp for at finde en personlig vej som komponist i denne tumultariske tid blev Grieg en af de musikalske autoriteter, som Langgaard knyttede sig til. Så når Langgaard i 1930'erne skal forsøge at forklare de kræfter, der er på spil i hans opera *Antikrist*, så refererer han til et udsagn af Grieg, der mange år tidligere havde oplevet Richard Strauss opera *Salome*:

”Der er noget af Aabenbaringsens ”Store Skøge” deri. Det er Forfaldets Evangelium.”

Og da Langgaard i efteråret 1949 i Ribe oplevede livet og tiden som absurd, citerer han – i forbindelse med værket *Hermod* – en udtalelse af Grieg fra begyndelsen af 1891, hvor Grieg skulle have udtalt:

”Der er noget i baglås som ingen forstår!”.

Det var med formuleringer som denne, at Langgaard fandt en mening i det meningsløse. Og når Langgaard så sig over skulderen i et forsøg på at få fæste i nutiden, så han Grieg i det fjerne. En ven i nøden.

Velkommen til Natur – Grieg og Langgaard
Rued Langgaard Festival 2019
Esben Tange, kunstnerisk leder

Rued Langgaard Festival

Esben Tange, kunstnerisk leder
Birgitte Ebert, koordinator
Lotte Toftemark, projektudvikler
Lennart Nielsen, producent
Terne Thorsen, PR- og Festival Student-medarbejder
Nikolaj Lund og Folmer Iversen, fotografer

Rued Langgaard Selskabets bestyrelse:

Henrik Rørdam (formand)
Gunvor Sihm
Jens Corneliussen
Dagmar Warming
Katrine Ganer Skaug
Philip Schmidt-Madsen
Birgitte Ebert (kasserer)

Rued Langgaard - kort

Født 28. juli 1893 i København – død 10. juli 1952 i Ribe

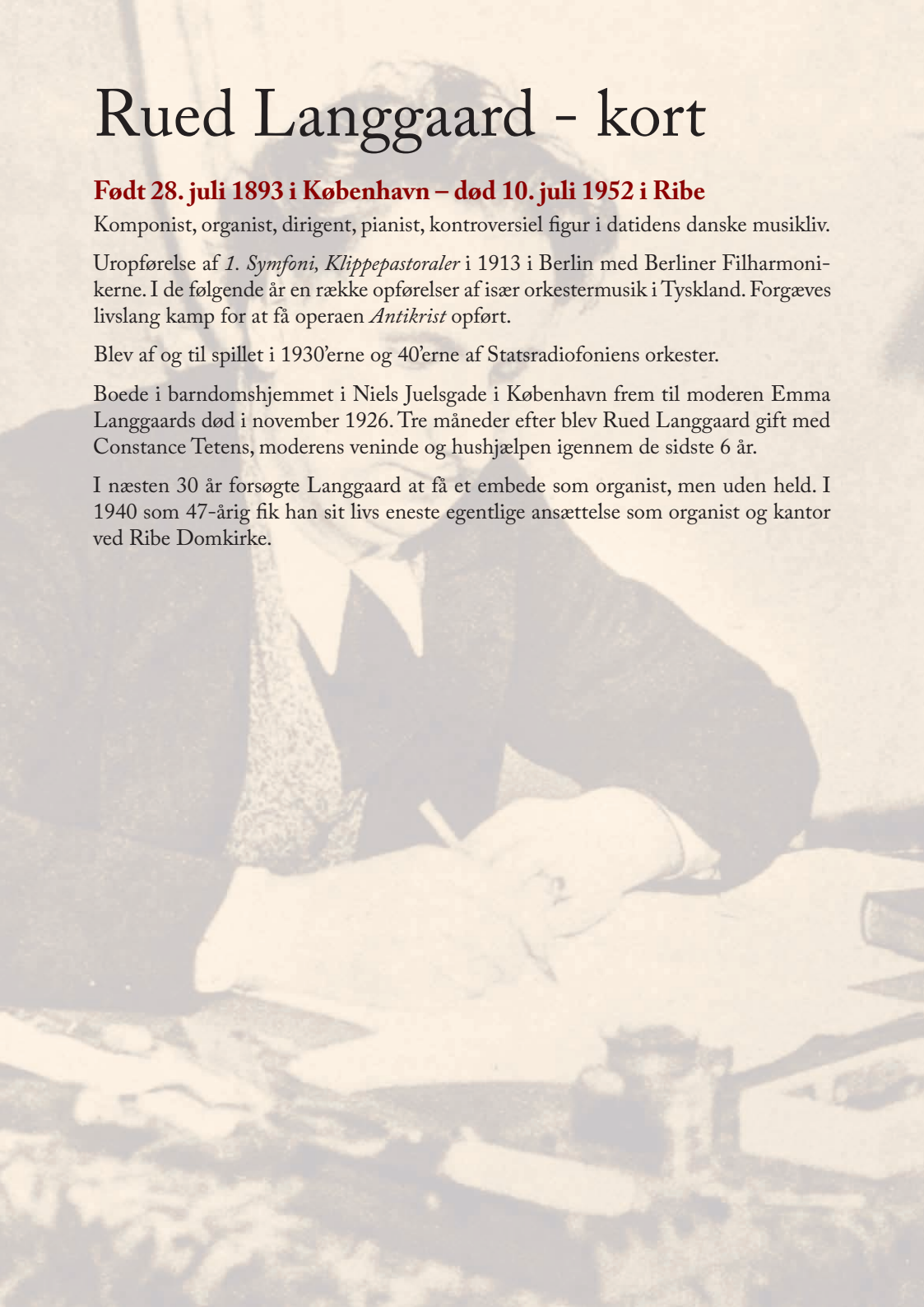
Komponist, organist, dirigent, pianist, kontroversiel figur i datidens danske musikliv.

Uropførelse af *1. Symfoni, Klippepastoraler* i 1913 i Berlin med Berliner Filharmonikerne. I de følgende år en række opførelser af især orkestermusik i Tyskland. Forgæves livslang kamp for at få operaen *Antikrist* opført.

Blev af og til spillet i 1930'erne og 40'erne af Statsradiofoniens orkester.

Boede i barndomshjemmet i Niels Juelsgade i København frem til moderen Emma Langgaards død i november 1926. Tre måneder efter blev Rued Langgaard gift med Constance Tetens, moderens veninde og hushjælpen igennem de sidste 6 år.

I næsten 30 år forsøgte Langgaard at få et embede som organist, men uden held. I 1940 som 47-årig fik han sit livs eneste egentlige ansættelse som organist og kantor ved Ribe Domkirke.

Edvard Grieg – kort

Født 15. juni 1843 i Bergen - død 4. september 1907 samme sted

Norges nationalkomponist, dirigent og pianist. Komponerede inden for en række genrer, blandt andet 66 lyriske stykker for klaver. Dog ingen operaer og kun en enkelt symfoni, som Grieg siden trak tilbage.

Rejste som 15-årig til Leipzig for at studere ved byens konservatorium, der var et centrum i datidens musikalske verden.

Boede i København fra 1863-67, hvor han var del af det levende, kunstneriske miljø.

Trods modstand fra familien giftede Grieg sig i 1867 med sin kusine sangerinden Nina Hagerup. Parret bosatte sig i Kristiania (Oslo). De trivedes ikke i den norske hovedstad.

Tilbragte sommeren 1868 i Søllerød i Danmark, hvor *Klaverkoncert i a-mol* blev komponeret. Samme forår fødte Nina parrets eneste barn, datteren Alexandra, der døde 13 måneder gammel i 1869.

De følgende år var præget af kompositionskriser og ægteskabelige problemer. Grieg komponerede dog hovedværkerne *Strygekvartet nr. 1*, *Ballade i g-mol* og musikken til *Peer Gynt*. Boede i en årrække i Hardanger, delvis isoleret og i perioder adskilt fra Nina.

I foråret 1885 flyttede Edvard og Nina Grieg ind på Troldhaugen i Bergen. Det blev en ny begyndelse. De kommande år opholdt Grieg sig oftest i Norge om sommeren og var på koncertrejser rundt i Europa om vinteren. International berømmelse.

Den norske natur og folkemusik var gennem hele livet en vigtig inspirationskilde for Grieg. I 1901 var Grieg medvirkende til, at den ældre norske folkemusiker og hardangerfelespiller Knut J. Dahle nedskrev en række slåtter (dansemelodier). Grieg bearbejdede siden slåtterne for klaver.

I sit sidste leveår komponerede Grieg *Fire Salmer*, der er eneste større religiøse værk.

Koncertprogrammer

Natur. Grieg og Langgaard
Rued Langgaard Festival 2019 5 – 8/9

Torsdag d. 30. august

Peer Gynt. Festivalåbning

Kl. 16.30 Parken ved indgangen til Sct. Catharinæ Kirke

Edvard Grieg skrev noget af sin mest medrivende og populære musik til Henrik Ibsens drama om bondedrengen Peer, der bygger sit liv på fantasier og egoisme, men som efterhånden modnes af livet – og i mødet med den store kærlighed. *Peer Gynt* opføres i en særlig version tilpasset parken uden for Sct. Catharinæ Kirke og den stemningsfulde klostergård, der også inddrages i forestillingen.

Festivalåbning ved May-Britt Andrea Andersen, formand for Esbjerg Kommunes Kultur & Fritidsudvalg

Rued Langgaard: *Ribe, tidlig Morgen* BVN 386 (1949) (6')

- Langs Kirkegården
- Vildænder 3 Ekko
- Menuet.

Messingblæserkvartet fra Det Jyske Musikkonservatorium

Ind i Peer Gynts rige. Ved Esben Tange

Peer Gynt i Ribe (43')

Version af Edvard Griegs *Peer Gynt* (Henrik Ibsen) opus 23 (1874-75) for solister og Esbjerg Ensemble ved Connor McLean.

Peer Gynt: Frederik Rolin, baryton

Solveig: Dénise Beck, sopran

Anitra: Andrea Pellegrini, mezzosopran

Ribe Mandskor, Ribe Drengeskor samt Festivalkor

Nils Økland, hardangerfele

Esbjerg Ensemble

Dirigent: Henrik Vagn Christensen

Kostumer: Birthe Hald, Birte Nørgaard og Lene Unnerup

Iscenesættelse: Esben Tange

Edvard Grieg kort

Kl. 19 Langgaard Salen

Katrine Ganer Skaug, ensemblechef for Esbjerg Ensemble, om Griegs betydning i norsk og europæisk perspektiv.

G-mol balladen

Kl. 20 Sct. Catharinæ Kirke

Edvard Grieg var dybt forbundet med den norske folkemusik, og han var begejstret for den særlige hardangerfelemusik, som tilføjes en personlig tone i *Folkelivsbilleder*. Grieg fortalte selv om den gribende *Ballade i g-mol*, der også bygger på folkemusik, at den er skrevet ”med hjerteblood i dage med sorg og fortvivlelse”. I *Blomstervignetter II* komponeret sidst i livet viser Rued Langgaard sig fra sin sværmeriske side, hvorimod han i de dybt originale *Insektarium*, der blev først blev uropført mange år efter Langgaards død, giver sig til kende med djævelsk humor.

Koncerten akkompagneres af romantiske norske fjeldbilleder.

Edvard Grieg: *Folkelivsbilleder* Op. 19 (1869-71) (15’):

- Fjeldslåt - med hardangerfele forspil
- Brudfølget drager forbi - med hardangerfele forspil
- Fra Karnevalet

Edvard Grieg: *Lyriske stykker III og V* Udvalgte (17’):

- Sommerfugl op. 43 nr. 1 (1886)
- Til våren op. 43. nr. 6 (1886)
- Troldtog op. 54 nr. 3 (1891)
- Notturmo op. 54 nr. 4 (1891)
- Klokketklang op. 54 nr. 6 (1891)

Slåtter for hardangerfele

Harald Sæverud: *Kjempeviseslåttten* (1943) fra *Slåtter og stev fra Siljustøl* (4’)

Pause

Rued Langgaard: *Blomstervignetter* BVN 424 (1951) (8’)

- Rødtjørn
- Aakande
- Forglemmigej
- Tusindfryd

Rued Langgaard: *Insektarium* BVN 134 (1917) (10’)

- *Forficula auricularia* (Ørentvist): Tempo ad libitum
- *Acridium migratorium* (Vandregørshopp): Mosso! Mosso!

- *Melnetha vulgaris* (Oldenborre): Rubato
- *Tipula oleracea* (Stankelben)
- *Libellula depressa* (Guldsmed): Presto
- *Anobium pertinax* (Dødningeur): Tempo ad libitum
- *Musca domestica* (Stueflue): Agitato – Langsomt – Tempo I
- *Julus terrestris* (Tusindben): Prestissimo
- *Culex pipiens* (Stikmyg)

Jesper Koch: *Forstandens spejl* (2005) (tilegnet Pål Eide) (3')

Edvard Grieg: *Ballade i g-moll*. Ballade in Form von Variationen über eine norwegische Melodie für Pianoforte Op. 24 (1875-87) (19')

Pål Eide, klaver

Nils Økland, hardangerfele

Lysdesign: Lars Eggegaard Sørensen

Langgaard Lounge

Kl. 22.30 Det Gamle Rådhus

Mød en række af dagens kunstnere, nyd en Rued Langgaard porter fra Ribe Bryghus og hør folkemusik fra Norge og Fanø i moderne fortolkninger.

Improvisationer over folkemelodier fra Norge og Fanø (15')

Nils Økland, hardangerfele

Musikere fra Esbjerg Ensemble

Moderation: Jens Cornelius

Fredag d. 6. september

Henrik Ibsens natur

Kl. 10.30 – 11.15 Ribe Katedralskole

Foredrag om den indre og ydre natur hos Henrik Ibsen og i *Peer Gynt* og *Fruen fra Havet*.

Ved lektor emeritus ved Københavns Universitet og Henrik Ibsen-ekspert Jørgen Haugan.

På fjeldet

Kl. 11.40 – 12.15 Ribe Katedralskole

Grieg var en stor beundrer af Holberg, og i anledning af 200-året for digterens fødsel skrev Grieg en perlerække af satser, der bygger bro mellem barokken og Griegs egen tid. Tre af Griegs norske fjeldmelodier høres her i et sjældent arrangement af den danske komponist Ludolf Nielsen.

Edvard Grieg: *Fra Holbergs tid*. Suite i gammel stil. Instrumenteret for strygeorkester Op. 40 (1884) Uddrag (13')

- Preludium
- Air
- Rigaudon

Rued Langgaard: *Den store hvide Flok, vi se* (Norsk folkemelodi) (H.A. Brorson). Bearbejdelse.

BVN UB4. Firestemmig udsættelse. Strygere.

Edvard Grieg: *Seks Norske Fjeldmelodier* Op. 134 (1886) Uddrag (5'). Arrangeret for kammerorkester af Ludolf Nielsen

- Springdans. Fra Numedal
- Vuggeviser. Baadnlåt fra Valdres
- Springdans. Fra Vinje

RAMA Strings fra Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus/Aalborg
Dirigent: Henrik Brendstrup

Thelma

Kl. 15 Langgaard Salen

Den norske filminstruktør Joachim Trier har med *Thelma* skabt et moderne drama, hvor en bundfrossen norsk natur viser sig at indeholde magiske kræfter, der står i et nært forhold til det menneskelige sinds dybder.

Joachim Trier: *Thelma* (2017) (120')

Kl. 19 Langgaard Salen

Intro til Rued Langgaards Sinfonia interna.

Ved Jens Cornelius

Sinfonia interna - Sfærernes Musik

Kl. 20 Domkirken

Sinfonia interna (indre symfoni) er titlen på et storværk, Rued Langgaard skrev i sin ungdom og med tekster af de norske digtere Vilhelm Kragh og Ewald Sundberg. I prologen *Hav og Sol*, som Langgaard oprindeligt komponerede som et forspil til Henrik Ibsens *Fruen fra Havet*, udmaler Langgaard i musikken en skinnende, hvid svane i lyset over havoverfladen, og i det musikalske billede *Drømmen* møder vi en mand og en kvinde, der som fugle flyver ud i rummet.

Langgaard drømte om at opføre *Sinfonia interna* sammen med den visionære stjernemusik *Sfærernes Musik*, som her spilles i Bo Gunges version, hvor orkestrets musikere og korsangere er placeret imellem og omkring publikum.

Koncertens to dele indledes med nogle af Griegs mest stemningsfulde stykker. I *Våren* viser naturen på fjeldet sig fra sin smukkeste side, mens Grieg i *Klokkeklang* lader tid og rum gå i et.

Edvard Grieg: *To elegiske melodier* op. 34 (1880). To Vinjesange instrumenteret for strygeorkester. (8')

- Hjertesår (Den særde)
- Våren

Rued Langgaard: *Hav og Sol* (Vilhelm Kragh) BVN 102 (1915) (8'). For mezzosopran og orkester. Uropførelse.

Henrik Ibsen: *Fruen fra Havet* (1888). Monolog med uddrag af Fru Ellida Wangels replikker (5').

Rued Langgaard: *Drømmen* (Ewald Sundberg) BVN 98 (1915-16). For sopran (Idéa), tenor (Drømmeren), kor og orkester. (28')

Pause

Edvard Grieg: *Klokkeklang* Lyriske stykker V op. 54. (1891) Arr. Anton Seidl/Edvard Grieg (4')

Rued Langgaard: *Sfærernes Musik* for soli, kor, orkester og fjernorkester BVN 128 (1916-18) i versionen *Rumrejsen til Sfærernes Musik*. Udarbejdet af Bo Gunge til rumlig opførelse i en katedral. (40')

Dénise Beck, sopran

Andrea Pellegrini, mezzosopran

Sidse Lund Henriksen, mezzosopran

David Danholt, tenor

Meike Bahnsen, recitation

Vor Frelsers Kirkes Kor

Sønderjyllands Symfoniorkester
Studerende fra Det Jyske Musikkonservatorium (fjernorkester i Sfarernes Musik)
Dirigent: Tabita Berglund
Korindstudering: Mikkel Andreassen
Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen
Koncept: Esben Tange

Krist Klengen I

Kl. 22 Domkirkepladsen ved Kannikegården

24-timers værket *Krist Klengen* begynder. Værket tager udgangspunkt i den 9-tonige slutakkord fra *Sfarernes Musik*, som Langgaard kaldte Krist. Via 9 tonegeneratorer, placeret i ruinen i Kannikegården, transmitteres til monitorer på Domkirkepladsen. Ved hvert timeslag gennem natten frem til lørdag d. 7/9 kl. 22 går værket ind i en ny fase, der aktiveres live af Niels Lyhne Løkkegaard.

Niels Lyhne Løkkegaard: *Krist Klengen*. 24 timers værk for 9 tonegeneratorer, 2 orgler og kor. Uropførelse

Langgaard Lounge

Kl. 22.30 Det Gamle Rådhus

Mød en række af dagens kunstnere, nyd en Rued Langgaard porter fra Ribe Bryghus og oplev den første optræden af det nystiftede Langgaard Band.

Niels Lyhne Løkkegaard om *Krist Klengen* og om at vokse op i Rued Langgaards skygge i Ribe.

Student Festival. Præsentation af medieprodukt af elever fra Ribe Katedralskole.

Langgaard Band med Kirstine Elise Pedersen, cello og Mathæus Bech, kontrabas (15')

Moderation: Jens Cornelius

Morgenserenade

Kl. 11 Sct. Catharinæ Kirke

Rued Langgaard var fuldblods romantiker som teenager. I *Aubade*, som Langgaard komponerede som 14-årig, er udtrykket smukt og renfærdigt. Nogle år efter i den ufuldstændige *Sonate* åbner Langgaard op for et stærkt indre følelsesliv med voldsomme kontraster, der især udfoldes i en stort anlagt klaverstemme. Mod slutningen anes der dog en overjordisk skønhed, ikke mindst i den himmelstræbende violinstemme.

Edvard Griegs *Violinsonate nr. 3*, der er komponeret i Griegs hjem Troldhaugen i Bergen, er hans sidste store kammermusikværk. Her viser Grieg sig som en moden kunstner. Folkemusikken anes kun som en fjern skygge, til gengæld træder Grieg selv frem med et koncentreret, mørkt udtryk, hvor magisk syngende melodier veksler med løslupne virtuose afsnit præget af heftigt temperament.

Rued Langgaard: *Aubade* (Morgenständchen) BVN 23 (1907) (5')

Rued Langgaard: *Sonate* (ufuldendt) BVN 41 (1909-11) (25')

- Energico marcato non mosso – Lento molto – A Tempo (Maestoso e con energico) – Più lento – Lento (Molto allargando)
- Andante con espressione – Andante con moto – Più mosso e con moto – A tempo (Andante con moto) – A tempo primo (Andante con espressione)

Edvard Grieg: *Violinsonate nr. 3 i c-mol* Op. 13 (1886-87) (23')

- Allegro molto ed appassionato
- Allegretto espressivo alla Romanza
- Allegro animato

Dorota Anderszewska, violin

Amalie Malling, klaver

Krist Klungen II og Hvad est du dog skøn

Kl. 14.30 Domkirken

24 timers værket *Krist Klungen* går ind i sin 17. time. Lyden fra 9 tonegeneratorer placeret i ruinen i Kannikegården transmitteres til domkirken, hvor den går i dialog med domkirkens to orgler.

Promenadekoncert fra 14.30-15. Publikum er velkommen til at vandre omkring i Domkirken. Derefter følger korkoncerten med Concert Clemens.

Kun i ganske få tilfælde komponerede Grieg musik til religiøse tekster, men med *Ave maris stella*, der er en middelalderlig lovprisning af Jomfru Maria, gjorde han en undtagelse. Og med *Fire Salmer*, der blev det sidste Grieg nåede at komponere, skabte han en dybt original musik, hvor smukke norske folkemelodier indgår i en syntese med romantiske harmonier og barokpoesi af blandt andre Brorson.

Rued Langgaards *Rosengårdsviser*, der blev komponeret for 100 år siden og i dag er et af Langgaards mest elskede værker, er enestående evighedsmusik hvor smerte og skønhed er to sider af samme sag. De tre første sange af Langgaard er rige på naturmystik og kærlighedslængsel, og udspiller sig i et norsk fjeldunivers. Langgaard besøgte aldrig Norge, men igennem digternes beskrivelse åbnede der sig en verden, han følte sig i slægt med.

Niels Lyhne Løkkegaard: *Krist Klengen*. 24 timers værk for 9 tonegeneratorer, 2 orgler og kor. Uropførelse

Edvard Grieg: *Ave maris stella* (Thor Lange) (1893) (3') Fra To religiøse kor op. 156

Rued Langgaard: *Lokkende toner* (J.S. Welhaven) BVN 112 (1916) (5')

Rued Langgaard: *Sæterjenten* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (3')

Rued Langgaard: *Høstfuglen* (Herman Wildenvey) BVN 141 A (1918) (9')

Rued Langgaard: *Rosengårdsviser* (Thor Lange) BVN 164 (1919) (11')

- Vel maa jeg kysse dig, Hjertenskær
- Bag Muren sidder de Roser små
- Træt

Edvard Grieg: *Fire Salmer* Op. 74 (1906) (24') Kor a capella med baryton solo.

- Hvad est du dog skjøen (Brorson)
- Guds Søn har gjort mig fri (Brorson)
- Jesus Kristus er opfaren (Thomissøn)
- I himmelen (Lourentii)

Niels Lyhne Løkkegaard og Birgitte Ebert, orgler

Magnus Kjelstad, baryton

Concert Clemens

Dirigent: Carsten Seyer-Hansen

Haugtussa

Kl. 20 Sct. Catharinæ Kirke

Edvard Grieg var dybt grebet af naturmystikken i Arne Garborgs *Haugtussa* og har i sin sangcyklus over digtene skabt en drømmeagtig atmosfære og et gribende portræt af den unge kvinde Veslemøy, der på flugt fra den ydre verdens realiteter kommer i kontakt med magiske kræfter. *Seks dikt*, der er Griegs sidste værk til tekster af Henrik Ibsen, bevæger sig fra mørke tanker om livets afslutning og ensomheden som kunstner til overstadig glæde i mødet med naturen og foråret.

I sangene af den unge Rued Langgaard forbindes drømmen om en dyb kærlighed med sansninger af den store nordiske natur i poesi af de norske digtere Vilhelm Krag og Ewald Sundberg. I de fleste af sangene drejer det sig om en længsel, som aldrig indfries. Til gengæld virker naturen som fortryllet, og i flere af sangene optræder klokker, der tilføjer sangene en religiøs dimension.

Visuelt akkompagnement af billeder af Edvard Munch, hvor naturen og menneskesind går i ét.

Rued Langgaard: *Kobjælder i Granskoven fra Sommerferie i Blekinge* BVN 123 (1916) for soloklaver (3')

Edvard Grieg: *Ku-Lok* (1895) (Arne Garborg) (6')

Edvard Grieg: *Seks dikt* opus 25 (1876) (Henrik Ibsen) (10')

- Spillmenn
- En svane
- Stamboksrím
- Med en vandlilje
- Borte!
- En fuglevise

Rued Langgaard: *Fire Sange* BVN 100 (1915) (10')

- Til Aftenklokkernes dæmpede Klang (Holger Drachmann)
- Stævnemøde "Gravene ligger i maaneskin" (Vilhelm Kragh)
- Uvejsaften (Vilhelm Kragh)
- Vi tænkte sletikke paa nogenting (Vilhelm Kragh)

Rued Langgaard: *2 Skumringsange* (Ewald Sundberg) BVN 106 (1915-16) (6')

- Nu ringer blaaklokkens bjelder
- Nu suser skumringens sang herind

Pause

Edvard Grieg: *Haugtussa* Sang-Cyklus af Arne Garborgs Fortælling Op. 67 (1895-98) (27')

- Det syng
- Veslemøy
- Blåbærli
- Møte
- Elsk
- Killingdans
- Vond dag
- Ved Gjetlebekken

Signe Asmussen, sopran

Berit Johansen Tange, klaver

Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen

Præsentation: Esben Tange

Krist Klagen III og Upaaagtede Morgenstjerner

Kl. 22 Domkirken

24 timers værket *Krist Klagen* går ind i sin sidste time. Lyden fra 9 tonegeneratorer placeret i ruinen i Kannikegården transmitteres til domkirken, hvor den til sidst slukkes i mødet med et menneskekor.

Bjarke Mogensen afslutter aftenen helt solo med sin accordeon. Efter *Dream Catcher* af Poul Ruders, hvor der anslås kosmiske klange, følger *Åses død*, der er et følelsesmæssigt højdepunkt i Griegs *Peer Gynt* musik. I *Upåagtede Morgenstjerner*, der her for første gang høres i et arrangement for accordeon, vender Rued Langgaard med de smukkeste toner blikket mod Venus, der kun kan ses omkring solnedgang og solopgang.

Niels Lyhne Løkkegaard: *Krist Klagen*. 24 timers værk for 9 tonegeneratorer, 2 orgler og kor. Uropførelse

Poul Ruders: *Dream Catcher* (4') fra *Serenade of the Shore of the Cosmic Ocean* (2004)

Edvard Grieg: *Peer Gynt* opus 23 (1874-75) Uddrag (10') (arr. Bjarke Mogensen)

- Åses død
- Anitras dans

Rued Langgaard: *Upåagtede Morgenstjerner* (7') fra Symfoni nr. 14 *Morgenen* BVN 336 (1948) (arr. Bjarke Mogensen)

Bjarke Mogensen, accordeon

Vor Frelsers Kirkes Kor

Dirigent: Mikkel Andreassen

Søndag d. 8. september

Højmesse

Kl. 10 Domkirken

Med musik af Edvard Grieg og Rued Langgaard

Natur og vejr i Langgaards musik

Kl. 13 Langgaard Salen

Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen

Rosengårdsspil

Kl. 15 Sct. Catharinæ Kirke

Strygekvartett i g-moll er et af Griegs mest substantielle og dramatiske kammermusikværker. Det er komponeret i en personlig krisetid, og ved at integrere Ibsen-sangen *Spilmenn*, som beskriver en kunstner, der sætter sit livs kærlighed på spil til fordel for kunsten, giver Grieg et tydeligt vink om, hvad der er på færde. *Fuga i f-moll* er et elevarbejde, komponeret i studietiden i Leipzig, men allerede her fornemmes Griegs forkærlighed for det følelsesladede.

De to kvartetter af Langgaard er begge fra 1918, men vidt forskellige. I *Strygekvartet nr. 2* hylder Langgaard fart og tempo i satsen *Bortkørende Tog*, mens han i andre satser vækker minder om en tabt tid. *Strygekvartet nr. 6. i én sats*, der oprindeligt blev opført under titlen *Rosengårdsspil (over en svensk Folkevise)*, er både underfundig og nostalgisk drømmende musik, hvor den 25-årige Langgaard genkalder en tabt kærlighed, der udspillede sig i Kyrkhult i Blekinge ved huset Rosengården.

Edvard Grieg: *Fuge i f-moll for strygekvartett* Op. 109 (1861) (4')

Strygekvartet nr. 2 BVN 145 (1918) (25')

- Bortdragende Stormskyer
- Bortkørende Tog
- Skumrende Landskab
- Vandring

Pause

Rued Langgaard: *Strygekvarter nr. 6 i én sats* BVN 160 (1918-19) (15')

- Poco tranquillo – Poco vivace – Poco tranquillo – Poco con moto – Con moto – Vivace scherzando (...) Imperuoso fieramente – Poco a poco tranquillo – Lento – Semplice, non mosso (Svensk Folkevisemelodi)

Edvard Grieg: *Strygekvarter nr. 1 i g-moll* Op. 27 (1877-78) (32')

- Un poco andante – Allegro molto ed agitato
- Romanze
- Intermezzo
- Finale

Nighthingale String Quartet

Concert Programs

Nature. Grieg and Langaard
Rued Langaard Festival 5-8 September 2019

Thursday 5 September

Peer Gynt. Festival opening

16.30 The park at the entrance to Sct. Catharinæ Kirke

Edvard Grieg wrote some of his most captivating and popular music for the play by Henrik Ibsen about the country boy Peer, who based his life on fantasies and egoism, but who was gradually brought to maturity by life and by his life's great love. *Peer Gynt* will be performed in a special version tailored to the park outside Sct. Catharinæ Kirke and the evocative cloisters, which are also included in the performance.

Official opening of the festival by May-Britt Andrea Andersen, Chairperson of the Culture- & Leisure Committee, Esbjerg Municipality.

Rued Langaard: *Ribe, Early Morning* BVN 386 (1949) (6')

- Along the Cemetery Wall
- Wild Ducks
- Minuet

Brass Music Quartet from The Royal Academy of Music, Aarhus/Aalborg

Into the realm of Peer Gynt. Esben Tange

Peer Gynt in Ribe (43')

Version by Connor McLean of Edvard Grieg's *Peer Gynt* (Henrik Ibsen) op. 23 (1874-75) for soloists and the Esbjerg Ensemble

Peer Gynt: Frederik Rolin, baritone

Solveig: Dénise Beck, soprano

Anitra: Andrea Pellegrini, mezzo-soprano

Ribe Men's Choir, Ribe Boy's Choir and people's choir

Nils Økland, Hardanger fiddle

Esbjerg Ensemble

Conductor: Henrik Vagn Christensen

Costumes: Birthe Hald, Birte Nørgaard and Lene Unnerup

Staging: Esben Tange

Edvard Grieg in brief

19.00 Langgaard Salen

Katrine Ganer Skaug, leader of Esbjerg Ensemble, on Grieg's importance in a Norwegian and European perspective.

The G minor Ballade

20.00 Sct. Catharinæ

Edvard Grieg was profoundly indebted to Norwegian folk music, and he was highly enthusiastic about the distinctive music for the Hardanger fiddle, to which a personal tone is added in *Pictures from Folk Life*. Grieg said about the poignant *Ballade in G minor*, which is also based on folk music, that it had been written 'with the heart's blood in days of sorrow and despair'. In *Flower Vignettes II*, composed late in his life, Rued Langgaard displays himself from his more soulful side, whereas in his highly original *Insectarium*, first performed many years after his death, he reveals a wicked sense of humour.

The concert is accompanied by Romantic images of Norwegian mountains.

Edvard Grieg: *Pictures from Folk Life* op. 19 (1869-71) (15'):

- From the mountain – with Hardanger fiddle prelude
- The bridal procession passes by – with Hardanger fiddle prelude
- From the carnival

Edvard Grieg: *Lyric Pieces III and V* Selected (17'):

- Butterfly op. 43 no. 1 (1886)
- To Spring op. 43. no. 6 (1886)
- March of the Dwarfs op. 54 no. 3 (1891)
- Notturmo op. 54 no. 4 (1891)
- Bell-ringing op. 54 no. 6 (1891)

Tunes for the Hardanger fiddle

Harald Sæverud: *Ballad of Revolt* (1943) from *Tunes and verses from Siljustøl* (4')

Intermission

Rued Langgaard: *Flower Vignettes* BVN 424 (1951) (8')

- Red hawthorn
- Water-lily
- Forget-me-not
- Daisy

Rued Langgaard: *Insectarium* BVN 134 (1917) (10')

- Forficula auricularia (Earwig): Tempo ad libitum
- Acridium migratorium (Migratory locust): Mosso! Mosso!
- Melnetha vulgaris (Cockchafer): Rubato
- Tipula oleracea (Daddy-Long-Legs)
- Libellula depressa (Dragonfly): Presto
- Anobium pertinax (Deathwatch beetle): Tempo ad libitum
- Musca domestica (Common housefly): Agitato – Langsomt – Tempo I
- Julus terrestris (Millepede): Prestissimo
- Culex pipiens (Mosquito)

Jesper Koch: *The Mirror of Reason* (2005) (dedicated to Pål Eide) (3')

Edvard Grieg: *Ballade in G minor*. Ballade in the form of variations on a Norwegian melody for pianoforte op. 24 (1875-87) (19')

Pål Eide, piano

Nils Økland, Hardanger fiddle

Lighting design: Lars Egegaard Sørensen

Langgaard Lounge

22.30 Det Gamle Rådhus (The Old City Hall)

Meet a number of the day's artists, enjoy a Rued Langgaard porter from Ribe Brewery and listen to modern interpretations of folk music from Norway and Fanø.

Improvisations on folk tunes from Norway and Fanø (15')

Nils Økland, Hardanger fiddle

Musicians from Esbjerg Ensemble

Moderator: Jens Cornelius

Friday 6 september

Henrik Ibsen's nature

10.30-11.15 Ribe Katedralskole

Lecture on internal and external nature in Henrik Ibsen and in *Peer Gynt* and *The Lady from the Sea*.

Given by Associate Professor Emeritus at University of Copenhagen and Henrik Ibsen expert Jørgen Haugan.

In the mountains

11.40-12.15 Ribe Katedralskole

Grieg was a great admirer of Holberg, and on the occasion of the bicentenary of the writer's birth Grieg wrote a string of wonderful pieces that form a bridge between the baroque period and his own age. Three of Grieg's Norwegian mountain melodies can be heard here in a rare arrangement by the Danish composer Ludolf Nielsen.

Edvard Grieg: *From Holberg's Time*. Suite in the old style. Orchestrated for strings op. 40 (1884) Excerpt (13')

- Prelude
- Air
- Rigaudon

Rued Langgaard: *The great white folk we see* (Norwegian folk tune) (H.A. Brorson). Arranged.

BVN UB4. Four-part version. Strings.

Edvard Grieg: *Six Norwegian Mountain Tunes* op. 134 (1886) Excerpt (5'). Arranged for chamber orchestra by Ludolf Nielsen

- Spring dance. from Numedal
- Lullaby. 'Baadnlåt' from Valdres
- Spring dance. From Vinje

RAMA Strings from The Royal Academy of Music, Aarhus/Aalborg.
Conductor: Henrik Brendstrup

Thelma

15.00 Langgaard Salen

With *Thelma*, the Norwegian film director Joachim Trier has created a modern drama in which some solid-frozen Norwegian nature shows itself to have magic powers closely related to the depths of the human mind.

Joachim Trier: *Thelma* (2017) (120')

19.00 Langgaard Salen

Introduction to Rued Langgaard's *Sinfonia interna*.
Jens Cornelius

Sinfonia interna – The Music of the Spheres

20.00 Ribe Cathedral

Sinfonia interna (Internal Symphony) is the title of a major work Rued Langgaard wrote in his youth, with texts by the Norwegian poets Vilhelm Kragh and Ewald Sundberg. In the prologue *Sea and Sun*, which Langgaard originally composed as a prelude to Henrik Ibsen's *The Lady from the Sea*, Langgaard depicts in the music a gleaming, white swan in the light above the surface of the sea, and in the musical picture *The Dream* we meet a man and a woman who, like birds, fly out into space.

Langgaard dreamt of performing *Sinfonia interna* together with the visionary planetary music *The Music of the Spheres*, which is performed here in Bo Gunge's version, with the musicians of the orchestra and the choir singers placed between and among the audience.

The two sections of the concert are introduced by some of Grieg's most evocative pieces. In *Spring* nature in the mountains shows itself from its most beautiful side, while Grieg in *Bell-ringing* allows time and space to merge.

Edvard Grieg: *Two elegiac melodies* op. 34 (1880). Two Vinje songs orchestrated for strings. (8')

- The heart's wounds ('Den særde')
- Spring

Rued Langgaard: *Sea and Sun* (Vilhelm Kragh) BVN 102 (1915) (8'). For mezzo-soprano and orchestra. First performance.

Henrik Ibsen: *The Lady from the Sea* (1888). Monologue with excerpts from Mrs Ellida Wangel's lines (5').

Rued Langgaard: *The Dream* (Ewald Sundberg) BVN 98 (1915-16). For soprano (Idéa), tenor (The Dreamer), choir and orchestra. (28')

Intermission

Edvard Grieg: *Bell-ringing* Lyric Pieces V op. 54. (1891) Arr. Anton Seidl/Edvard Grieg (4')

Rued Langgaard: *The Music of the Spheres* for soloists, choir, orchestra and distant orchestra BVN 128 (1916-18) in the version *Space Journey to the Music of the Spheres*. Arranged by Bo Gunge for a spacious performance in a cathedral. (40')

Dénise Beck, soprano

Andrea Pellegrini, mezzo-soprano

Sidse Lund Henriksen, mezzo-soprano

David Danholt, tenor

Meike Bahnsen, recitation

Vor Frelser Kirkes Kor
Sønderjyllands Symfoniorkester
Students from The Royal Academy of Music, Aarhus/Aalborg. (distant orchestra in
The Music of the Spheres)
Conductor: Tabita Berglund
Choir rehearsals: Mikkel Andreassen
Lighting design: Lars Egegaard Sørensen
Concept: Esben Tange

The Christ Chord I

22.00 The Cathedral Square at Kannikegården.

The 24-hour work *The Christ Chord* begins. The work has the nine-note final chord from *The Music of the Spheres* as its starting point, the chord which Langgaard called *Christ*. Via nine tone-generators, placed in the ruins of Kannikegården, transmissions are made to monitors on the Cathedral Square. Every hour on the hour until Saturday 7/9 at 22.00, the work enters a new phase that is activated live by Niels Lyhne Løkkegaard.

Niels Lyhne Løkkegaard: *The Christ Chord*. 24-hour work for 9 tone-generators, 2 organs and choir. First performance.

Langgaard Lounge

22.30 Det Gamle Rådhus

Meet a number of the day's artists, enjoy a Rued Langgaard porter from Ribe Brewery and listen to the first performance of the newly established Langgaard Band.

Niels Lyhne Løkkegaard talks about *The Christ Chord* and about growing up in Rued Langgaard's shadow in Ribe.

Student Festival. Presentation of media products by students from Ribe Katedral-skole.

Langgaard Band with Kirstine Elise Pedersen, cello and Mathæus Bech, double bass (15')

Moderator: Jens Cornelius

Saturday 7 September

Aubade

11.00 Sct. Catharinæ

Rued Langgaard was a full-blooded Romantic as a teenager. In *Aubade* – which Langgaard composed at the age of 14 – the music is beautifully expressed and chaste. Several years later, in the incomplete *Sonata*, Langgaard opens up a highly intense emotional life with violent contrasts, particularly in the large-scale piano part. Towards the conclusion, however, one senses a supernatural beauty, particularly in the heavenward-striving violin part.

Edvard Grieg's *Violin Sonata no. 3*, which was composed in Grieg's home Trolldhaugen in Bergen, is his last major chamber music work. Here Grieg shows himself as a mature artist. Folk music is now only sensed as a distant shadow, while Grieg himself comes to the fore with a concentrated, dark expression in which magically singing melodies alternate with free-rein virtuoso sections characterised by a fierce temperament.

Rued Langgaard: *Aubade* (Morgenständchen) BVN 23 (1907) (5')

Rued Langgaard: *Sonata* (incomplete) BVN 41 (1909-11) (25')

- Energico marcato non mosso – Lento molto – A Tempo (Maestoso e con energico) – Più lento – Lento (Molto allargando)
- Andante con espressione – Andante con moto – Più mosso e con moto – A tempo (Andante con moto) – A tempo primo (Andante con espressione)

Edvard Grieg: *Violin Sonata no. 3 in C minor* op. 13 (1886-87) (23')

- Allegro molto ed appassionato
- Allegretto espressivo alla Romanza
- Allegro animato

Dorota Anderszewska, violin

Amalie Malling, piano

The Christ Chord II and 'Hvad est du dog skjøen' (How fair thou art) 14.30 Ribe Cathedral

The 24-hour work *The Christ Chord* enters its 17th hour. The sounds from 9 tone-generators placed in the ruins of Kannikegården are transmitted to the cathedral, where they enter into a dialogue with the two organs.

Promenade concert from 14.30-15.00. The audience is welcome to stroll around the cathedral. This is followed by a choral concert with Concert Clemens.

Only extremely rarely did Grieg compose music for religious texts, but with *Ave maris stella*, which is a medieval hymn of praise to the Virgin Mary, he made an exception. And with *Four Hymns*, which were the last pieces that Grieg managed to compose, he created profoundly original music where lovely Norwegian folk tunes enter into a synthesis with Romantic harmonies and baroque poetry by, among others, Brorson.

Rued Langgaard's *Rosengård Songs*, which were composed 100 years ago and which today are some of Langgaard's most-loved works, are unique eternal music in which pain and beauty are two sides of the same coin. The first three songs by Langgaard are rich in nature mysticism and a yearning for love, and they are enacted in a Norwegian mountain universe. Langgaard never visited Norway, but through the poets' descriptions a world was opened up to him with which he felt a strong affinity.

Niels Lyhne Løkkegaard: *The Christ Chord*. 24-hour work for 9 tone-generators, 2 organs and choir. First performance

Edvard Grieg: *Ave maris stella* (Thor Lange) (1893) (3') From *Two religious choruses* op. 156

Rued Langgaard: *Enticing tones* (J.S. Welhaven) BVN 112 (1916) (5')

Rued Langgaard: *The Mountain Maid* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (3')

Rued Langgaard: *The Autumn Bird* (Herman Wildenvey) BVN 141 A (1918) (9')

Rued Langgaard: *Rosengård Songs* (Thor Lange) BVN 164 (1919) (11')

- Kiss you I may, my dearest
- Behind the wall grow roses small
- The tree

Edvard Grieg: *Four Hymns* Op. 74 (1906) (24') Choir a capella with baritone solo.

- How fair thou art (Brorson)
- God's Son has set me free (Brorson)
- Jesus Christ is ascended (Thomissøn)
- In Heaven (Lourentii)

Niels Lyhne Løkkegaard and Birgitte Ebert, organs

Magnus Kjelstad, baritone

Concert Clemens

Conductor: Carsten Seyer-Hansen

Haugtussa

20.00 Sct. Catharinæ

Edvard Grieg was profoundly stirred by the nature mysticism in Arne Garborg's cycle of poems *Haugtussa* and in his song cycle based on the poems he has created a dreamlike atmosphere and a moving portrait of the young woman Veslemøy, who, while fleeing from the realities of the outside world, comes into contact with magic forces. *Six poems*, which is Grieg's last work to texts by Henrik Ibsen, moves from dark thoughts about the end of life and loneliness as an artist to exuberant joy at the meeting with nature and spring.

In the songs by the young Rued Langgaard, the dream of a profound love is linked to a sensing of the impressive nature of the Nordic countries in poetry by the Norwegian poets Vilhelm Krag and Ewald Sundberg. In most of the songs it is a question of a longing that is never fulfilled. On the other hand, nature seems to be as if enchanted, and in several of the songs bells feature, which add a religious dimension to them.

Visual accompaniment of pictures by Edvard Munch, where nature and the human mind coalesce.

Rued Langgaard: *Cow-bells in the pine forest* from *Summer Holidays in Blekinge* BVN 123 (1916) for solo piano (3')

Edvard Grieg: *Cow Call* (1895) (Arne Garborg) (6')

Edvard Grieg: *Six poems* op. 25 (1876) (Henrik Ibsen) (10')

- Fiddlers
- A Swan
- Album Lines
- With a Water Lily
- Departed!
- A birdsong

Rued Langgaard: *Four Songs* BVN 100 (1915) (10')

- To the muffled sound of the evening bells (Holger Drachmann)
- The Tryst 'The graves lie in the moonlight' (Vilhelm Kragh)
- Stormy evening (Vilhelm Kragh)
- We thought of nothing at all (Vilhelm Kragh)

Rued Langgaard: *2 Twilight Songs* (Ewald Sundberg) BVN 106 (1915-16) (6')

- Now the bluebells' bells are ringing
- Now the song of twilight murmurs to us

Intermission

Edvard Grieg: *Haugtussa* Song cycle based on Arne Garborg's epic Op. 67 (1895-98) (27')

- The Enticement
- Veslemøy
- Blueberry Slope
- The Tryst
- Love
- Kidlings' Dance
- Hurtful Day
- At the Brook

Signe Asmussen, soprano

Berit Johansen Tange, piano

Lighting design: Lars Egegaard Sørensen

Presentation: Esben Tange

The Christ Chord III and Unnoticed Morning Stars

22.00 Ribe Cathedral

The 24-hour work *The Christ Chord* enters its final hour. The sounds from 9 tone-generators placed in the ruins of Kannikegården are transmitted to the cathedral, where they finally die out when meeting a human choir.

Bjarke Mogensen concludes the evening all on his own with his accordion. After *Dream Catcher* by Poul Ruders, in which cosmic strains are heard, comes *Åse's death*, which is an emotional highwater mark in Grieg's *Peer Gynt* music. In *Unnoticed Morning Stars*, heard here for the first time in an arrangement for accordion, in the loveliest of sounds Rued Langgaard turns his gaze on Venus, which can only be seen around sunset and sunrise.

Niels Lyhne Løkkegaard: *The Christ Chord*. 24-hour work for 9 tone generators, 2 organs and choir. First performance

Poul Ruders: *Dream Catcher* (4') from *Serenade of the Shore of the Cosmic Ocean* (2004)

Edvard Grieg: *Peer Gynt* op. 23 (1874-75) Excerpts (10') (arr. Bjarke Mogensen)

- Åse's death
- Anitra's dance

Rued Langgaard: *Unnoticed Morning Stars* (7') from *Symphony no. 14 'The Morning'* BVN 336 (1948) (arr. Bjarke Mogensen)

Bjarke Mogensen, accordion

Vor Frelser Kirkes Kor

Conductor: Mikkel Andreassen

Sunday 8 September

Morning Service

10.00 Ribe Cathedral

With music by Edvard Grieg and Rued Langgaard

Nature and weather in Langgaard's music

13.00 Langgaard Salen

Lecture by Bendt Viinholt Nielsen

Rosengardsspil

15.00 Sct. Catharinæ

String Quartet in G minor is one of Grieg's most substantial and dramatic chamber music works. It was composed at a time of personal crisis, and by integrating the Ibsen song *Spillmenn*, which describes an artist who puts the love of his life at stake in favour of art, Grieg clearly indicates what is happening. *Fugue in F minor* is a student work, composed during his studies in Leipzig, but already here one can sense Grieg's preference for what is emotionally charged.

The two quartets by Langgaard are both from 1918, but differ widely. In *String Quartet no. 2*, Langgaard pays homage to speed and tempo in the movement *Departing Train*, while in the other movements he wakens memories of lost time. *String Quartet no. 6 in one movement*, which was originally performed under the title *Rosengardsspil (based on a Swedish folksong melody)*, is both ingenious and nostalgically dreaming music in which the 25-year-old Langgaard recalls a lost love, a drama enacted in Kyrkhult in Blekinge, Sweden, at the house called 'Rosengården'.

Edvard Grieg: *Fugue in F minor* for string quartet op. 109 (1861) (4')

Rued Langgaard: *String Quartet no. 2* BVN 145 (1918) (25')

- Receding storm clouds
- Departing train
- Landscape at twilight
- Walk

Intermission

Rued Langgaard: *String Quartet no. 6 in one movement* BVN 160 (1918-19) (15')

- Poco tranquillo – Poco vivace – Poco tranquillo – Poco con moto – Con moto – Vivace scherzando (...) Imperuoso fieramente – Poco a poco tranquillo – Lento – Semplice, non mosso (Swedish folksong melody)

Edvard Grieg: *String Quartet no. 1 in G minor* op. 27 (1877-78) (32')

- Un poco andante – Allegro molto ed agitato
- Romanze
- Intermezzo
- Finale

Nighthingale String Quartet

De medvirkende:

Dorota Anderszewska er siden 2004 koncertmester ved Orchestre National de Montpellier Occitanie. Hun er født i Polen og uddannet violinist i Warszawa, Lyon og Strasbourg. Derefter fortsatte hun studierne i Californien og Juillard School i New York. Ved siden af sin orkesteransættelse i Montpellier har hun en udstrakt karriere som både solist og kammermusiker i Europa, Asien og Amerika med optrædener i prominente koncertsale og ved internationale festivaler. Hun har vundet priser ved et stort antal konkurrencer, bl.a. Concours

International de Violon Zino Francescatti, Wieniawski-Lipiński Young Violonists Competition, Taipei International Violin Competition, Beijing International Violin Competition og Mozart Competition. Sammen med sin bror, pianisten Piotr Anderszewski, har hun indspillet værker af Mozart, Beethoven, Schubert, Lutoslawski, Kreisler og Bartók.

Mikkel Andreassen tog Kirkemusikalsk Diplomeksamen 1991 fra Vestjysk Musikkonservatorium med Peter Møller som orgellærer og med Søren Birch, Søren K. Hansen og Alice Granum som undervisere i korledelse. Han var organistassistent ved Løgumkloster Kirke 1991-1993 og organist ved Hørsholm Kirke 1993-2000. Fra 1995 -2000 modtog han kompositionsundervisning hos Bernhard Lewkovitch. Siden 2000 er Mikkel Andreassen organist og kantor ved Vor Frelsers Kirke i Esbjerg og fra 2017 desuden underviser i orgelspil og koordinator for den klassiske studieretning på Syd-dansk Musikkonservatorium, Esbjerg.

Signe Asmussen, sopran, er diplom- og solistuddannet fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium hos Keld Thaarup og Bodil Øland. Siden sin debut i 2001 har hun været tilbagevendende solist med stort set alle landets orkestre og professionelle ensembler, og hun har arbejdet sammen med en lang række internationale dirigenter. Hendes store evner både som kammermusiker og fortolker af ny musik har gjort hende til en af de mest benyttede solister i Danmark og bl.a. indbragt hende Aksel Schiøtz-prisen i 2009. Derudover er Signe Asmussen en af de få klassiske sangere, der også mestrer og er dybt engageret i den danske rytmiske musik. Hun er medlem af bestyrelsen for Solistforeningen af 1921 og Langgaard-Fonden.

Dénise Beck, sopran, er uddannet i Wien og København. Allerede under sin studietid debuterede hun som koncertsanger i Konzerthaus Wien i 2004. I 2008 havde hun sin debut på Volksoper i Wien, og kort tid efter sang hun på Salzburger Landestheater. Hun blev derefter antaget som Wiener-Symfonikernes sopran i deres Strauss-ensemble og har siden optrådt med dem adskillige gange i Wien og på turnéer, ligesom hun også har indspillet en cd sammen med orkestret. Dénise Beck har modtaget en lang række priser, bl.a. Inga Nielsens Mindelegat i 2011.

Meike Bahnsen er uddannet som skuespiller fra Statens Teaterskole i København i 1997. Hun har siden arbejdet som freelancer i København med roller på bl.a. Det Kongelige Teater, Nørrebro Teater og Betty Nansen. I perioden 2001 -2010 var hun fastansat ved Aalborg Teater som en del af ensemblet. Maïke Bahnsen modtog i 2005 en Reumert for rollen som Anna Karenina og i 2006 Lauritzen Prisen. Hun er optaget i Kraks blå bog i 2009 og underviser i drama på Scenekunst Skolen i Fredericia.

Tabita Berglund har netop afsluttet en master i orkesterledelse fra Norges Musikkhøgskola, hvor hun studerede hos professor Ole Kristian Ruud. Hun er oprindeligt uddannet cellist med Truls Mørk som lærer, og i den egenskab optrådte hun ofte med Trondheimsolistene og de filharmoniske orkestre i Oslo og Bergen, inden hun for alvor gav direktion hovedfokus i 2015. Hun har deltaget i masterclasses hos bl.a. Bernard Haitink og Jorma Panula og anses for at være en af den unge generations største dirigenttalenter. I den kommende sæson har hun engagementer i hele Norden, foruden tre koncerter med Orchestra National de Lille i Frankrig.

Marianne Steenholdt Bork er uddannet billedkunstner fra Designskolen i Kolding og indehaver af Værksted og Galleri Filihankat. Hun er medlem af Danske Kunsthåndværkere & Designere, Billedkunstnernes Forbund og desuden formand for bestyrelsen for ProKK, foreningen for professionelle kunstnere og kunsthåndværkere. Marianne Steenholdt Bork er medlem af kunstnergruppen Kobling.

Henrik Brendstrup er professor ved Det Jyske Musikkonservatorium. Han er uddannet fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium hos Erling Bløndal Bengtsson samt i London hos William Pleeth og Ralph Kirshbaum. Henrik Brendstrup konkurrerede sig tidligt til en plads i Det Kongelige Kapel, men forlod dette til fordel for det fremtrædende Chamber Orchestra of Europe, med hvilket han siden har turneret verden rundt. Som solist og kammermusiker har han optrådt over hele Europa, og han er en tilbagevendende gæst ved vigtige internationale kammermusikfestivaler. Han har en omfattende og vidtspændende cd-produktion og har arbejdet tæt sammen med betydende danske komponister som Anders Nordentoft, Ib Nørholm og Poul Ruders. Desuden leder han RAMA

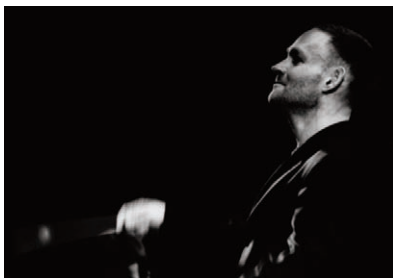
(Royal Academy of Music Aarhus) Strings, et strygeorkester, bestående af studerende fra Det Jyske Musikkonservatorium og MGK-elever, der fungerer som orkesterskole for de studerende, og som udadtil repræsenterer faggruppen for strygeinstrumenter på konservatoriet.

Concert Clemens er et professionelt arbejdende klassisk kammerkor med hjemsted i Aarhus. Ensemblet blev stiftet

i 1997 af sin nuværende dirigent, Carsten Seyer-Hansen og består af 16 rutinerede sangere fra det aarhusianske kormiljø. Ensemblet opfører klassisk vokalmusik såvel i Danmark som ved store musikfestivaler, konkurrencer og koncerter på den internationale scene. Ensemblets arbejde har desuden et pædagogisk sigte, som udmønter sig i samarbejdsprojekter med såvel etablerede komponister som komponist- og dirigentstuderende.

Henrik Vagn Christensen er en alsidig dirigent med et repertoire, der spænder over en bred kam af kunstarter og genrer: symfonier, ny musik, opera, operette og musicals og ballet. Han anses som sin generations førende danske balletdirigent og har været tilknyttet Det Kongelige Teater fra 1996-2012 og fra 2013 New York City Ballet. Henrik Vagn Christensen har også dirigeret på Den Finske Nationalballet, Den Kgl. Svenske Ballet, Den Norske Opera, State Theatre i Pretoria, Sydafrika, Teatro Real i Madrid samt Mariinskij Teateret i Skt. Petersborg. Foruden et nært samarbejde med DR's orkestre har Henrik Vagn Christensen har gennem årene spillet utallige koncerter med landsdelsorkestrene og desuden lavet cd-indspilninger og formidlingsproduktioner for børn og unge. Henrik Vagn Christensen er uddannet fra konservatorierne i Aalborg, Aarhus og København af dirigenterne Jorma Panula, Frans Rasmussen og Tamás Vetö.

Jens Cornelius er cand.phil. i musikvidenskab fra Københavns Universitet og siden 1992 programmedarbejder ved DR's klassiske radiokanal P2 og programskribent for DR SymfoniOrkestret. Han har skrevet artikler og anmeldelser for bl.a. magasinet Klassisk og Jyllands-Posten og værktroduktioner af dansk musik for pladeselskabet Dacapo. Han er desuden medlem af Rued Langgaard Selskabets bestyrelse.

David Danholt, tenor, er uddannet fra Operaakademiet og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Han har en omfattende koncertvirksomhed som oratorie- og operasanger og optræder på operascener i USA og i Europa, bl.a. på festspillene i Bayreuth, hvor han sang rollen som Claudio i Wagners *Das Liebesverbot*. I 2014 vandt han 1. prisen i den internationale Wagner Konkurrence i Seattle. David Danholt har bl.a. modtaget Reumerts Talentpris og Musikanmelderingens Kunstnerpris og er tilknyttet Det Kongelige Teater som gæstesolist.

Birgitte Ebert er uddannet i København, Lübeck og Paris med debutkoncert fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1990. Hun var 1990-1999 organist ved Hellerup Kirke, indtil hun i 2000 blev domorganist i Ribe. Hun er aktiv som orgelsolist og kammermusiker i ind- og udland og har bl.a. været solist med DRuen og Sønderjyllands Symfoniorkester. Desuden er hun medstifter af og kasserer i Rued Langgaard Selskabet og koordinator af den årlige Rued Langgaard Festival i Ribe.

Esbjerg Ensemble blev oprettet i 1967 som det første professionelle kammerensemble i Danmark. Ensemblet består nu af 10 musikere fra hele verden, fordelt som strygekvartet, blæserkvintet og slagtøj. Ensemblet har en lang række cd'er bag sig med værker af bl.a. Beethoven, Mozart, Sjostakovitj og Fauré. Mest fremtrædende er dog indspilningerne af dansk musik – Carl Nielsen, Bent Sørensen, Karl Aage Rasmussen og Per Nørgård. Udover koncerter i Danmark er Esbjerg Ensemble ofte at finde på internationale scener

gennem invitationer til bl.a. Festsplillene i Bergen, Klangspuren Schwaz, Nordlichter Berlin og Kina foruden jævnlige koncerter i Nordtyskland.

Pål Eide er uddannet i København, Moskva og Oslo. Han debuterede fra solistklassen i København i 1997, og efterfølgende har han givet talrige solokoncerter, hovedsagelig i Skandinavien. I 2017 udgav han cd'en *Grey Clouds* med musik af Liszt, Ravel, Debussy og Stravinskij, og det betød et regulært internationalt gennembrud med topanmeldelser i europæiske og amerikanske musiktidsskrifter. Edvard Griegs klavermusik er hjerteblod for Pål Eide, som for nylig har indspillet udvalgte Grieg-værker sammen med nyere musik og Musorgskijs *Udstillingsbilleder*

på Griegs eget Steinway-flygel på Edvard Grieg Museum Troldhauken. Cd'en udgives i 2019, og optagelserne resulterer endvidere i en musikdokumentar, der skildrer, hvordan Griegs musik har påvirket den moderne musik.

Jørgen Haugan er lektor emeritus og har været ansat på Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab. Han er desuden forfatter og foredragsholder og har skrevet en række bøger, primært biografier om berømte skandinaviske forfattere. Jørgen Haugan er født i Norge og cand.mag. fra Oslo Universitet. Han fik doktorgraden i filosofi i 1977 fra Københavns Universitet med en afhandling om Henrik Ibsen.

Folmer Iversen er udlært mekaniker i 1980 og var efterfølgende værkfører i en del år. Han har nu i 10 år været kirketjener ved Ribe Domkirke men er tillige en aktiv amatør fotograf. Han er medstifter og forhenværende formand for Ribe Fotoklub "Jacob A Riis" og har i en årrække leveret billeder til bl.a. Domkirkens kirkeblad og pressefotos til Rued Langaard Festival i Ribe.

Magnus Ingemund Kjelstad, baryton, er født i Norge og uddannet sanger fra Norges Musikkhøgskole og Operaakademiet i København under Susanna Eken. Han har en bred erfaring både som solist og korsanger, bl.a. med Det norske Solistkor. I sæsonen 2019-2020 synger han to produktioner på Operaen i København, rollerne som Morales og Dancairo i Bizet's *Carmen*, og Guglielmo i Mozart's *Così fan tutte*. Han er også en erfaren lied- og kon-

certsanger og skal blandt andet synge Schuberts *Winterreise* i André Bjerkes norske oversættelse ved flere lejligheder i Norge i år.

Nikolaj Lund har base i København og er en fotograf med internationalt renommé. Han har særligt specialiseret sig i at portrættere indenfor den klassiske musik og har selv en masteruddannelse som klassisk cellist. I 2008 besluttede han sig for at hellige sig fotografiet, og han høster nu stor anerkendelse for sine mange musikerportrætter m.m. Nikolaj Lund har bl.a. lavet en række videoer for Rued Langgaard Festival 2019, der kan ses på facebook.

Niels Lyhne Løkkegaard er komponist og lydforsker og uddannet fra Rytmsk Musikkonservatorium og Kunstakademiets Arkitektkskole. Han arbejder ofte med mangedobling af lyd og har bl.a. skabt værker for 16 triangler og for 18 klarinetter. Løkkegaard har en lang række værker og udgivelser bag sig og har bl.a. forelæst ved Simon Fraser University of Vancouver, Artistic Research Forum (N), California Institute of the Arts (CalArts), Goldsmiths University of London, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Syddansk Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium og ved Rytmsk Musikkonservatorium, hvor han er underviser. Niels Lyhne Løkkegaard er præmieret af bl.a. Statens Kunstfond 2007 og stipendiatmodtager fra Sonning Fonden 2006.

Amalie Malling har fået sin musikalske uddannelse hos Herman D. Koppel, Hans Leygraf, Georg Vasarhélyi og Alfred Brendel. Siden 1972, hvor Amalie Malling vandt 1. pris i Den nordiske Musikkonkurrence, har hun haft en omfattende koncertvirksomhed som solist og kammermusiker såvel herhjemme som i det øvrige Europa, USA, Canada, Japan og Kina, ligesom hun har fået tildelt adskillige, store musikpriser. Hun er meget aktiv i forskellige kammermusikalske sammenhænge, bl.a. danner hun duo med cellisten Morten Zeuthen. Amalie Malling har indspillet en lang række cd'er, deriblandt 3 solo-cd'er med henholdsvis Mozart, Schumann og ny dansk klavermusik og klaverkoncerter af bl.a. Schumann, Schönberg, Kuhlau, Otto Malling og Grieg. Desuden har Amalie Malling altid haft en særlig interesse for den nykomponerede musik, og adskillige komponister har igennem årene dedikeret værker til hende. Siden 1981 er Amalie Malling docent på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvor hun igennem årene har uddannet mange af den unge generations store klavertalenter.

Bjarke Mogensen har, siden han som 13-årig debuterede i en tysk tv-udsendelse som solist med München Symfonikerne, markeret sig som en af de mest efterspurgte og alsidige musikere på den klassiske musikscene i Danmark. Bjarke Mogensen debuterede i 2012 fra Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums solistklasse og har siden været tilknyttet samme sted som underviser i accordeon og kammermusik. Han har udgivet en lang række solo-cd'er på både Dacapo og det engelske pladeselskab Orchid Classics. Også som kammermusiker, bl.a. med ensembleterne Mythos og Kothos har Bjarke Mogensen vundet stor aner-

kendelse. Repertoiret spænder vidt, fra egne kompositioner til arrangementer af klassiske værker over folkemusik og til helt nykomponerede værker for instrumentet. Han har modtaget en lang række priser, og gennem sin nysgerrighed og pionerarbejde med sit instrument har Bjarke inspireret til tilblivelsen af mere end 50 nye værker for accordeon.

Bendt Viinholt Nielsen er musikbibliotekar og musikforsker. Han var ansat i musikforlagsbranchen 1977- 84, dernæst i Dansk Musik Informations Center (MIC) og er siden 2003 ansat i Slots- og Kulturstyrelsen under Kulturministeriet, hvorfra han nu er pensioneret. Desuden er han periodevis tilknyttet forskningsafdelingen ved Det Kongelige Bibliotek. I 1991 udgav han en fortegnelse over Rued Langgaards værker (BVN-fortegnelsen) og i 1993 en Langgaard-biografi, der i 2012 udkom i en udvidet og revideret udgave. I 2000 etablerede Bendt Viinholt Nielsen Rued Langgaard Udgaven, en videnskabelig udgivelsesrække af komponistens værker.

Lennart Nielsen er uddannet klarinettist fra Syddansk Musikkonservatorium i 2002. Han har siden virket som musiker, underviser og leder af en række amatørorkestre. For tiden er han ansat som regissør ved Odense Symfoniorkester, men desuden produktionsleder for Trio con Brio ved Kammermusikfestivalen Lundsgaard Gods ved Kerteminde og hos bl.a. Esbjerg Ensemble, Syddansk Musikfestival og fra 2018 også ved Rued Langgaard Festival.

Nightingale String Quartet blev dannet i foråret 2007 og består af Gunvor Sihm og Josefine Dalsgaard, violin, Marie Louise Broholt Jensen, bratsch og Louisa Schwab, cello. Alle fire er uddannet ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvor Tim Frederiksen var deres mentor og kammermusiklærer. Med deres indspilninger af Rued Langgaards samlede produktion for strygekvartet, udgivet af Dacapo, har de høstet stor international opmærksomhed fra musikmagasiner som bl. a. BBC Music Magazine and Gramophone. I 2010 modtog de DR's talentpris og i 2013 DR's P2 prisen for den bedste danske udgivelse, samt Anmelderringens Kunstnerpris 2013. I 2014 blev de som det første ensemble udnævnt til Gramophone "Young Artist of the Year".

Andrea Pellegrini er uddannet fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og Operaakademiet. Hun debuterede på Det Kongelige Teater i 2006 som Rosina i *Barberen i Sevilla*, og efterfølgende har hun sunget en lang række partier på både Det Kongelige Teater, Den Jyske Opera og Opera Hedeland. Hun har optrådt med adskillige orkestre i Skandinavien, men også så langt væk som Malaysia, har modtaget en lang række hædersbevisninger og været med i indspilninger af bl.a. John Frandsens Requiem og Poul Schierbecks *Fête galante*. Andrea Pellegrini beskæftiger sig også med andre musikalske genrer. Hun har indspillet flere cd'er med Martin Hall, har optrådt med bandet TV-2 og er medstifter af tangoorkesteret The Piazzolla Orchestra.

Margit Enggaard Poulsen er professionel kunstner, uddannet på Det Fynske Kunstakademi 1987-92.

Hun bor på Fanø, hvorfra hun henter inspirationer fra landskabet, vidderne og ikke mindst lyset.

I og omkring Lucca, Toscana, hvor hun også har atelier, er det myterne og landskabet, der inspirerer.

En udstilling i New York sidste år bragte hende over Island, som gjorde så stort indtryk, at hun tilbragte hele marts måned i år med at indfange og male islandske stemninger. Margit Enggaard Poulsen har Galleri Enggaard i Nordby. Hun er medlem af Dansk Billedkunstner Forbund, Kobling og Septemberudstillingen.

Ribe Mandskor har eksisteret siden 1860 og er således et stabilt element i Ribes kulturliv. Koret består af ca. 40 sangere, der jævn-

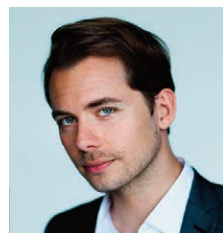
ligt optræder med et alsidigt repertoire og ved alle typer af arrangementer. Et af korets store samlende projekter er Ribe Korfestival, der i årene 1998, 2002, 2007, 2012 og 2017 har samlet kor fra ind- og udland i flere dage med koncerter og fællessang. Koret samarbejder med de øvrige kor i De Syd- og Vestjydske Mandskor ved stævner og adventskoncerter og dirigeres gennem mere end 40 år af Lau Michelsen.

Ribes Drengekor er stiftet af organist ved Sct. Catharinæ Kirke, Benjamin Friis Nielsen, for fem år siden. Koret medvirker ved koncerter og udvalgte gudstjenester i Sct. Catharinæ Kirke og omegnens kirker. Koret har hidtil bestået af drengestemmer, men som drengene bliver ældre, udvides der nu med mandsstemmer. Koret rejser en gang om året; således var drengene i foråret på besøg hos Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums Børnekor i København og næste år planlægges en rejse til Ribes svenske venskabsby Strängnäs.

Frederik Rolin

Frederik Rolin, baryton, afsluttede sine studier ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København og studerer nu på Operaakademiet i København. Han har medvirket i flere partier i operaer af bl.a. Ravel, Verdi og Puccini under sin studietid, ligesom han har sunget ved Aalborg Opera Festival, Klassisk Lillesand, Opera på Stranden, i guidOpera's *Rigoletto* og i *Messias* i Malmø. I 2016 modtog han Leonie Sonning Musikfonds Stipendium.

Henrik Rørdam er cand.phil. i musikvidenskab fra Aarhus Universitet. Han er direktør for det nationale pladeselskab Dacapo, som står bag en række prisvindende Langgaard-udgivelser med bl.a. DR SymfoniOrkestret, Thomas Dausgaard og Nightingale String Quartet og er desuden direktør for musikforlaget Edition S. Henrik Rørdam er formand for Rued Langgaard Selskabet.

Carsten Seyer-Hansen er kantor ved Aarhus Domkirke og tillige lektor i klassisk korledelse ved Det Jyske Musikkonservervatorium i Aarhus med ansvar for konservatoriets dirigentuddannelse. Han er en flittig koncertdirigent, dels med egne ensembler, Vokalgruppen Concert Clemens, Aarhus Domkirkes Kantori og Skt. Clemens Drengekor, dels som gæst for en lang række vokale og instrumentale ensembler, fx. DR VokalEnsemblet, Ars Nova Copenhagen, Aarhus Barchorkester, Ensemble MidtVest, Aarhus Jazz Orchestra, Aarhus Symfoniorkester og Aarhus Sinfonietta. Han giver også ofte kurser og masterclasses i korledelse i både ind- og udland. Carsten Seyer-Hansen er tillige kunstnerisk leder af Sangkraft Aarhus, der har til formål at fremme sangen blandt børn og unge i Østjylland.

Katrine Ganer Skaug er cand.mag. i musikvidenskab fra Universitetet i Oslo med efteruddannelse indenfor ledelse i kunstlivet. Hun har tidligere arbejdet som musikjournalist i bl.a. Norsk Radio (NRK P2) og har sideløbende været aktiv som musiker og underviser i musikhistorie og lyttemetodik på Den Norske Ballethøyskole, Lærerhøyskolen i Oslo og ved Musikvidenskab. I 00'erne var hun programansvarlig koordinator på en række festivaler med fokus på ny musik, som fx MAGMA 2002 Berlin, De Internationale Kirkefestspil i Kristiansand og Nordiske Musikdage. Hun har udviklet et bredt internationalt netværk som generalsekretær for Nordisk Komponistråd 2003-07, chef for ungdomsorkesteret Orkester Norden 2008-12 og har siden november 2012 været kunstnerisk og administrativ chef for Esbjerg Ensemble. Katrine Ganer Skaug er bestyrelsesmedlem i Léonie Sonnings Musikfond, OPE-N og Rued Langgaard Selskabet. Hun er også formand i Esbjerg Kommunes arbejdskomité for Kulturens Vækstlag og bestyrelsesmedlem i DEEO – Danske Ensembler, Orkestre og Operaer.

Jørgen Printz Steinicke er autodidakt maler, cand.mag. i historie og forhenværende lektor på Ribe Seminarium. Han er tillige foredragsholder, forfatter og indehaver af Galleri 46 i Holsted, der er base for Sydjysk Kunstforening. Han har siden begyndelsen af 1980'erne udstillet rundt i hele landet og få gange i Tyskland/Norge, er medlem af Billedkunstnernes Forbund og af kunstnergrupperne FuFo og Kobling og maler farvestærke, ekspressive billeder med inspiration fra helleristninger, kalkmalerier, italiensk renaissance, spansk barok, tysk ekspressionisme samt afrikansk og latinamerikansk billedkunst.

Sønderjyllands Symfoniorkester er et turnerende landsdelsorkester med 65 fastansatte musikere og med rødder tilbage til 1936. Orkestret spiller omkring 150 arrangementer om året: symfonikoncerter, kirke-, skole-, gymnasie- og familiekoncerter. Hertil kommer koncerter med lokale amatørkor, årlige fælleskoncerter med Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester og koncerter med gymnasiekor fra hele regionen. Sønderjyllands

Symfoniorkester spiller til Den Jyske Operas forestillinger i landsdelen og medvirker jævnligt ved transmissioner på DR P2. Endvidere indspiller orkestret løbende cd'er, bl.a. for selskaberne Danacord og Dacapo.

Lars Egegaard Sørensen er lysdesigner og medskaber på langt over 200 forestillinger både i Danmark og i udlandet. Han arbejder også som scenograf og visuel designer og har specialiseret sig i nyudvikling af 3D-projektion til koncerter, opera, teater, installationer, events og udstillinger. Lars Egegaard Sørensen har arbejdet med opsætninger og turné i England, Finland, Frankrig, Kroatien, Letland, Litauen, Italien, Norge, Rusland, Schweiz, Spanien, Sverige, Sydafrika og Tyskland.

Han er meget anmelderrost som lysdesigner og har arbejdet på en lang række forestillinger, som har vundet Reumertpriser.

Berit Johansen Tange debuterede fra Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums kammermusikklasse i 2000. Hun er en erfaren og efterspurgt akkompagnatør og kammermusiker og har siden 2002 været fastansat på konservatoriet som akkompagnatør og repetitør. Som solist har Berit Johansen Tange arbejdet intenst med Rued Langgaards klavermusik. I 2005 udkom hendes cd med Langgaards soloklaverværker, som samme år blev nomineret til P2-prisen. Siden er yderligere to Langgaard-cd'er udkommet, og hun har, sammen med Gunvor Sihm, indspillet samtlige værker for violin og klaver af Rued Langgaard for pladeselskabet Dacapo.

Esben Tange er cand. mag. i musik- og medievidenskab fra Københavns Universitet og afsluttede med specialet *Symbol og symbolisme omkring år 1900 eksemplificeret ved Rued Langgaards Sferernes Musik* (1999). Han var musik-kritiker ved Berlingske Tidende 1994-95, programvært i radiokanalen DR P2 fra 1995 og fra 2007 redaktør og koncertvært, i hvilken egenskab han tilrettelægger af en lang række emneudsendelser om klassisk musik. Esben Tange er medlem af Léonie Sonnings Musikfonds bestyrelse siden 2004 og formand siden 2012. Han var medstifter af Rued Langgaard Selskabet i 2007 og selskabets

formand frem til 2011. Fra 2010 er han kunstnerisk leder af Rued Langgaard Festival i Ribe. Desuden har han siden 2002 og i samarbejde med pianisten Berit Johansen Tange skabt en række visuelt formidlede koncertforestillinger med musik af Langgaard, Schumann, Liszt, Debussy, Wagner, Richard Strauss, Carl Nielsen og Niels W. Gade. Han stod for koncept og iscenesættelse af musikdramatik, bl.a. *Korsets vej* (2011) med musik af Liszt, *Parsifal i Ribe* (2013) med musik af Wagner og Langgaard, *Antikrist* (2015) og Niels W. Gades *Elverskud i Ribe* (2017). Han virker desuden som foredragsholder og skribent af artikler om klassisk og moderne musik og er forfatter til bogen *Hjernerne opad I. Mod Lyset. Rued Langgaard, Musikken og Symbolismen* (2014).

Terne Thorsen er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling fra Københavns Universitet i 2017. Hun har tidligere arbejdet som presserådgiver i Statens Kunstfond og Kulturministeriet og er for tiden ansat ved Det Obelske Familiefond. Til efteråret vender hun tilbage til Københavns Universitet, hvor hun skal skrive ph.d. om kulturarvsødelæggelse. Terne Thorsen er tilknyttet Rued Langgaard Festival som PR-medarbejder og koordinator for Festival Student.

Lotte Toftemark debuterede fra Det Kongelige Danske Musik-konservatorium i 1991 og var en efterspurgt pianist, akkompagnator og kammermusiker frem til 2007, hvor hun skiftede professionelt spor. Siden da har hun arbejdet som leder, rådgiver og projektleder og -udvikler og fra 2013 bidraget til udviklingen af Rued Langgaard Festivals organisering, markedsføring, fundraising og samarbejdskreds. Lotte Toftemark afsluttede diplomuddannelsen for kunst- og kulturledelse i 2016 og har siden januar 2017 været ansat som administrativ leder og producent for Det Danske Pigekor. Desuden er hun medlem Grønnegårds Teatrets bestyrelse.

Vor Frelsers Kirkes Kor består af en blanding af konservatoriustuderende, uddannede sangere og musikere og velsyngende amatører. Ved opførelser af større og mere krævende værker, suppleres koret med tidligere medlemmer, men også tilrejsende korsangere fra hele Danmark. Koret beskæftiger sig for det meste med romantisk og nyere musik. I 2008 opførte koret, som det første kor i Danmark, Rachmaninovs *Skt. Chrysostomos Liturgi* op. 31. I 2012 udgav koret en komplet indspilning af Rachmaninovs *Vesper* op. 37 på Paula Records. Dirigent er organist ved Vor Frelsers Kirke, Esbjerg, Mikkel Andreassen. Til oktober skal koret på en fem dages turné i Letland.

Lars Waldemar arbejder overvejende som billedhugger og grafiker. Han har udstillet i museer, kunsthaller og gallerier m.m. i ind- og udland, herunder Ribe Kunstmuseum 2014 og Venedig Biennalen 2017. Lars Waldemar er medlem af Billedkunstnerforbundet samt kunstnersammenslutningerne Den Fynske Forårsudstilling og Vestjyllandsudstillingen.

Nils Økland er en af Norges mest fremtrædende hardangerfelespillere og fornyere af traditionel, norsk folkemusik. Både som udøver og komponist har han bygget bro mellem folkemusik, kunstmusik og improvisationsmusik. Han komponerer det meste af musikken selv, fra smukke, melodiske ballader og atmosfæriske eksperimenter til de mørkere lydbilleder. Nils Økland har spillet med flere store orkestre, skrevet musik for London Sinfonietta, film, ballet og teater og indspillet en række plader.

Spillestederne

Ribe Domkirke. Foto: Folmer Iversen.

*Sct. Catharinæ Kirke.
Foto: Benjamin Friis Nielsen.*

Kannikegården. Foto: Birgitte Ebert.

Ribe Katedralskole. Foto: Anne Granum-Jensen.